

UCHWAŁA NR 158/2026
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 27 października 2026 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2025 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

postanawia

przyjąć sprawozdanie partii politycznej Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. **ze wskazaniem uchybień** polegających na naruszeniu art. 25 ust. 6–13 i art. 27a oraz art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 roku w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076), a także na niewprowadzeniu do umowy rachunku bankowego zastrzeżenia, że wpłaty na rzecz Funduszu Wyborczego Partii mogą być dokonywane tylko w sposób określony w art. 36a ust. 3 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP (EwP 327) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie przedłożonych dokumentów, sprawozdania biegłego rewidenta oraz dodatkowych wyjaśnień udzielonych przez Partię stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w o tym kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. partia polityczna Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP wykazała, że w okresie sprawozdawczym pozyskała przychody w kwocie 400,00 zł, pochodzące z darowizn pieniężnych wpłaconych na bieżący rachunek Partii.

Jak wynika z przedstawionych przez Partię dokumentów jej przychody wykazane zostały w sprawozdaniu błędnie. W jego pozycji 13 oraz w pozycjach 14, 15 i 18 ujęta została bowiem między innymi kwota 200,00 zł, stanowiąca w rzeczywistości saldo bieżącego rachunku bankowego Partii na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego. Saldo to nie stanowiło przychodu Partii w 2025 r. Przychody Partii powinny zatem zostać pomniejszone o tę kwotę. W pozycjach 14, 15 i 18 sprawozdania wykazana powinna zostać kwota 200,00 zł. Ustalenia te potwierdził Przewodniczący Partii w swoich wyjaśnieniach z 26 sierpnia 2026 r., złożonych Państwowej Komisji Wyborczej.

Pozyskane przez Partię środki gromadzone były na jej rachunku bankowym o nr 92 1240 2614 1111 0011 3224 5594, prowadzonym w Banku Pekao S.A. Wpłaty na ten rachunek dokonane były, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, przez obywateli polskich, mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i mieściły się w dopuszczalnym limicie określonym w art. 25 ust. 4 tej ustawy.

Partia wykazała, iż w okresie sprawozdawczym nie pozyskała środków finansowych ani wartości niepieniężnych z innych źródeł. W pozostałych pozycjach sprawozdania wykazano „0”.

Jak wynika z wyjaśnień Partii, adres, pod którym mieści się jej siedziba, służył wyłącznie do celów korespondencyjnych, co nie generowało żadnych kosztów. Strona internetowa Partii została jej użyczona przez osobę fizyczną, a jej prowadzenie również nie wiązało się w okresie sprawozdawczym z żadnymi kosztami. Ponadto Partia posiadała aktywny profil na jednym z darmowych portali społecznościowych. Partia nie wykazała wartości czynności związanych z jego prowadzeniem, aktualizowaniem i administrowaniem. Wartość tych korzyści niepieniężnych powinna być przez Partię oszacowana i wykazana w pozycjach 31 i 34 sprawozdania oraz uwzględniona w jego pozycji 13. Partia potwierdziła natomiast, że pozyskane wartości niepieniężne pochodziły w całości od obywatela polskiego, mającego stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i mieściły się w dopuszczalnym limicie. Oznacza to, że zostały one pozyskane zgodnie z art. 25 ust. 1 i art. 25 ust. 4 w związku z art. 25 ust. 4a ustawy o partiach politycznych.

Partia nie dołączyła do złożonego sprawozdania historii rachunków bankowych – bieżącego i Funduszu Wyborczego. Brak ten został uzupełniony na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej. Ponadto Partia nie wypełniła wykazów szczegółowych źródeł pozyskania środków finansowych oraz wydatków poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego dotyczących pozycji 18 i 34 sprawozdania, które to wykazy stanowią integralną część sprawozdania.

Wskazane wyżej nieprawidłowości oznaczają, że Partia złożyła sprawozdanie niekompletne oraz nieodpowiadające stanowi faktycznemu. Naruszyła tym ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

W okresie sprawozdawczym Partia posiadała wyodrębniony rachunek Funduszu Wyborczego o nr 48 1240 2614 1111 0010 9252 0812, prowadzony w Banku Pekao S.A.

Do umowy rachunku bankowego Funduszu Wyborczego Partii nie wprowadzono zastrzeżenia, że wpłaty na ten rachunek mogą być dokonywane wyłącznie w formie przewidzianej w art. 36a ust. 3 ustawy o partiach politycznych, tj. czekiem, przelewem lub kartą płatniczą.

Stan środków finansowych Funduszu Wyborczego w dniu 1 stycznia 2025 r. wynosił 100,00 zł.

W okresie sprawozdawczym na rachunek Funduszu Wyborczego Partii nie wpłynęły żadne środki finansowe. Partia, w 2005 r., nie poniosła także żadnych wydatków z Funduszu Wyborczego.

Saldo rachunku bankowego tego Funduszu, także w dniu 31 grudnia 2025 r., wynosiło zatem 100,00 zł.

Partia nie brała udziału w wyborach przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym.

Partia polityczna Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” RP w 2025 r. nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. Partia nie widnieje wśród podmiotów zarejestrowanych w <https://www.gov.pl/web/bip>.

Wskazane wyżej uchybienia, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania Partii.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza jednak, że obowiązek prawny wykazania, poprzez przedstawienie rzetelnej dokumentacji finansowej, w tym odpowiednich dowodów i wyjaśnień potwierdzających, że wszystkie środki finansowe pozyskane zostały przez partię w sposób zgodny z obowiązującym prawem, spoczywa na partii politycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 2005 r., III SW 3/05). Odpowiednio prowadzona i ujawniona dokumentacja, głównie finansowo-księgowa, oraz sporządzone na jej podstawie sprawozdanie finansowe są jednymi z najistotniejszych przejawów jawności finansowania partii politycznych, będącej

elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06), znajdującej swoje umocowanie w art. 11 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Co ważne, jawność ta nie powinna ograniczać się wyłącznie do przedkładania sprawozdań finansowych partii politycznych do badania właściwym do tego organom, ale powinna umożliwiać zapoznanie się z gospodarką finansową prowadzoną przez partie każdemu zainteresowanemu (np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27 czerwca 2013 r., I OSK 513/13; oraz z 18 grudnia 2014 r., I OSK 687/14; a także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 20 grudnia 2016 r., II SAB/Wa 590/16). Z konstytucyjnej zasady jawności finansowania partii politycznych, która znajduje swoje częściowe powtórzenie w art. 23a ustawy o partiach politycznych, wynika zatem zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii (zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020). Obowiązek złożenia sprawozdania finansowego zgodnego z przepisami prawa stanowi zatem fundament działalności każdej partii politycznej wpisanej do ewidencji partii politycznych. Wszystkie partie polityczne, podlegające przecież tym samym regulacjom prawnym, muszą być traktowane w taki sam sposób, mają takie same prawa, ale także takie same obowiązki. Obowiązki te partia zobowiązana jest wypełniać. Potwierdził to także Sąd Najwyższy stwierdzając, że partia stawia sobie za cel udział w życiu publicznym poprzez wywieranie metodami demokratycznymi wpływu na kształtowanie polityki państwa lub sprawowanie władzy publicznej (art. 1 ust. 1 ustawy o partiach politycznych), co oznacza, że jej utworzenie jest doniosłym aktem publicznoprawnym, z którym wiąże się nie tylko chęć uczestniczenia partii w życiu publicznym, ale także obowiązek posiadania minimum wiedzy o obowiązujących w nim regulacjach prawnych i rygorystycznego ich przestrzegania (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 września 2005 r., III SW 9/05). W odniesieniu do regulacji dotyczących finansowania partii politycznych, aksjologicznie potrzebna jest restrykcyjna wykładnia prawa (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 maja 2005 r., III SW 6/05). W punkcie wyjścia jest reglamentacyjne ustalenie określonych uprawnień, form działalności czy finansowania partii, a nie jej liberalna swoboda jako

uczestnika obrotu cywilnoprawnego (postanowienie Sądu Najwyższego z 17 września 2004 r., III SW 38/04).

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie przedłożonych dokumentów, sprawozdania biegłego rewidenta oraz dodatkowych wyjaśnień udzielonych przez Partię, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia nie przysługuje środek prawny.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak